

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 11 — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes száma ára 4 kr

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasabos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többszöri hirdetések alkú szerint jutányos áron vételnek fel. Bélyeg-díj n i den külön beiktatásért 30 kr

Brisson.

— Szül. 1835. Juli 31. —

Ennek az államférfiúnak adózik most Franciaország többsége . . . az antiszemita, professzionális zavargók és monarchisták kivételével, az egész köztársasági Franciaország.

Méltán! Ez a megtiszteltetés Brissonban azt a félelem nélküli jellemet illeti, aki, ha világos fővel beletekintett abba a khaoszba, amelyet Dreyfus-ügynek neveznek: birt is szilárd elhatározással arra, hogy megállapítsa, mit kell végtére is tenni, hogy a felzavarodott közvéleményt elnyugtassa, amelyben a köztársaság nyugalma és a francia jellem prestige-e is komolyan veszélyes lejtőre jutott; birt továbbá erkölcsi érzéssel, amely az igazság útja megtalálására vezette — felfogván, hogy az igazsághoz joga van minden egyéneknek, egyesek és testületek ellenáramlása dacára, s még ha elítélték és az ítélet deportációval végrehajtották is, amikor ti: az ítélet részrehajlatlanságához kétség fér s a lehető ártatlanságnak annyi bizonyítékai mutatkoznak, hogy az ügy revíziója esetében egy becsületes embert adhatnak vissza a társadalomnak, komoly intelműl arra nézve, hogy az emberi igazságszolgáltatás tévedhet, akár ha felületesen jár el a bizonyítékok vizsgálatában és mérlegelésében; akárha

érdekeknek, még ha a nemzeti becsület követeléséből tamasztatnak is, befolyásolni engedi magát . . . amint az utolsó eset a Dreyfus-ügyben — úgy látszik éppen nem hiányzott.

Habár távolról szemlélték is: a nem francziák sem tagadhatták meg az érdeklődést a Dreyfus-ügy iránt, amidőn nem kevesebről volt szó, mint egy hazaárulás megbüntetéséről, amelyet nem lehet megbocsátani senkinek, amely nem nyer bocsánatot még az égben sem, amit, ha felmentené a bíró: elítéli a megsértett nemzeti becsület, a haza biztossága és épsége iránt soha közönyössé nem válható közvélemény.

Fájdalom, hogy ez ügyben kezdetben független bírák sem nem vizsgáltak, sem nem ítélték; mert a francia katonai bíróságot, amelyet, mint minden katonai testületet, bizonyos kasztzsellem, nagymérvű elbizottság vezet, ahol az ügy alapos vizsgálatát a felettvalóktól való függés, vak engedelmesség gátolja meg s azon szigor vezet, hogy mert bűn van — büntetni kell: független bíróságnak, amint az események is mutatják, nem tarthatjuk.

Azonban a katonai hatóság Franciaországban is, — sőt ott méginkább mint másutt, mivel a francia revanche benne vetette kielégítésének minden reményét: a közvéleményre nyomakodva, ezt ugyszólván vezényszó szerint alakí-

tolta, s hamisítlanul nyilatkozni nem engedte.

Emlékeztünk még az elítélt Dreyfus iránt kiadott átokra; ugyszólván napjainkban folyt le a Dreyfus ártatlanságát merészen hangoztató Zola-per s ennek is elítéltetése és folyik a Picpuart és minden vele erzők és bizonyításra vállalkozók elleni hajsza . . . amidőn a megvesztegetett francia közvélemény halálra keresni volt hajlandó minden revizionistát. S még a köztársaság elnökéről is azt mondják, hogy az antirevizionista társulatnak kedvezett.

Am a Dreyfus bűnösségében való ez a francia vakhit megingott. Amidőn a hamisítások egymásra sültek ki s a midőn mégis a katonai büntető hatóság mereven szegezte magát ellene a revízióknak: — a közvélemény átfordult az ellenkező oldalra s mind hangosabban kiált a per újból való fölvetelésében lehetséges megnyugtató után, mert ez magában hordja a nemzetbecsületre borult föltetisztázását, sőt az egymás ellen folyó agitációk által hovatovább veszélyeztetett biztosságát a köztársaság fennállásának — melyet a zavart kihasználni kész monarchisták és a közjóléttel harczban álló elemek szítanak.

Daczára e veszélyes helyzetnek: csak Brisson miniszterelnök, ezen már, az 1892. nov. 21. Delahaye által felvetett Panama-botrányban is mint a

Princz Boriska.

A Debreczen-i tárczája.
Irtá: **Rákosi Viktor.**

Évekig laktam az üllői úton, a melyről, ha a lovasuti kocsi csörömpölése és kürtölése nem tenné zajossa, a járó-kelő azt hihetné, hogy egy kihalt város valamelyik utcájába tévedt.

Itt kevés a bolt, kevés a kávéház, kevés a kocsmá, a közepébe odakönyököl a nagy, csöndes kórház valamivel lejjebb pedig belefekszik egy disztelen, pusztá kaszárnya. De én inkább vagyok huszonöt éves az üllői úton, mint hatvan éves az Andrássy úton és gondtalan ifjuságotam ez a hidev, csupasz, néptelen, ásító ut bizony nem tudta megzavarni.

A ház, a melyben laktam, egy mészárosé volt. Husból építette föl a házat. Nem is annyira husból, mint inkább csontból; olyan csontból, a melyet a közönség hus gyanánt fizetett meg. A húst az orvosok nagyon melegen szokták ajánlani a betegeknek: de tapasztalataim szerint semmiféle betegnek nem tesz olyan jót, mint annak, aki eladja. A legtöbb mészáros háziur.

Ez is csak azt bizonyítja, hogy a vegetáriánusok mily kevesen vannak.

A ház kívülről sárgára vrt meszelve, belülről nem meszelték semmiféle színnel. Hullott a vakolat és repedezett a fal. Hosszu,

négyszögletes, földszintes ház volt, az udvarán pedig néhány szomorú akácza bóbiskolt. Nyáron az egész lakosság kint tanyázott az udvaron. Gyerekek, macskák kint aludtak, ebédre kint terítették s az tartozott az arisztokráciához, a kinek egy külön faja volt, a mely köré napi életét csoportosította. Mindenki tudta, hogy a többi mit főzet s hányszor eszik húst egy héten

A lakók legnagyobb része oly szegény volt, hogy hetenként fizette a bérét. Én hónapos szobában laktam egy francia nyelv-mesterrel, ki bizony nagyon szegény volt, mert a külvárosokban nincsen sok érzék a francia nyelv iránt. Ha már idegen nyelvre adják magukat, inkább a magyart tanulják meg.

Az öreggel úgy kerültem össze, hogy újságokban ezt a hírdetést olvastam:

Egy született francia szolid lakótársat keres.

A dolog meglepett, mert én meg éppen abban az időben ezt hírdettem a lapokban:

Lakótársul egy született francia keresetlik.

Ha ő francziának született, én meg lakótársnak születtem, mert se hortyogni, se álomban beszélni nem szoktam. Így hát felkerestem a francziát s mondtam:

— Ön született francia?

— Az vagyok.

— Hol született?

— Balmaz-Ujvárosban.

Bamulva tekintetem rá.

Hogy lehet Balmaz-Ujvárosban francziának születni? kérdém.

— Anyám műlovarnó volt a czirkuszba.

— És atyja?

Kaucsuk ember, aki a lábát háromszor a dereka körül csavarta.

— Biz ez nem illik egy család pához. És a balmaz-ujvárosi születésen kívül mit tett még Magyarországon?

— Megtelepedtem; de előbb bejártam a félvilágot. Higyje el, sokszor voltam olyan helyzetben, hogy majdnem utanoztam az apám mesterségét, azzal a különbséggel, hogy nem a derekam, hanem a nyakam körül akartam csavarni nem is a labamat, hanem a kötelet.

Igy kerültem én az üllői-úti sárga házba az öreg francia mellé.

Csak egyetlen lakónak volt zongorája: a házmasternek.

Egy választáson elszegényedett képviselő hagyta ott, negyedévi lakbér fejében. A zongora szép faragványos, régi hangszer volt, lehetett rajta ebédelni, rá lehetett ülni és feküdni, ruhát lehetett ráteregteni, csak éppen zongorázni nem lehetett rajta. Pedig az uri körökben ezt határozottan megkívánják egy zongorától.

A házmasternek nem ilyen követelők s megleg-sznek azzal, ha zongorájuk van. Már maga ez bizonyos előkelőséget ad egy családnak s egy zongora bírása közös vonás lehet

33-as vizsg. bizotts. elnöke Floquet és Bourgeois miniszterek ellen is egyenes jellemnek bizonyult férfi látott tisztán; a ki a Dreyfus per revíziójában a halogatást közveszélyesnek felismerte, kimondta annak felvétele halaszthatatlan szükségességét, megis találta a katona hatalom kezéből kivétele — és független bírósághoz tételével az utat lehető igazságos lejárására és sikerült ehhez végre megnyerni habozó miniszter társait.

Nem csekély hősiesség kellett egy ily szilárd álláspontra helyezkedéshez.

Brisson az igazság általános emberi követelményének és a köztársaság ügyének tett ezzel nagy szolgálatot. Veszélyes izgatások gyu-anyagát teszi használhatatlanná az országban az ország ellen s visszaállítja a nemzet becsületét a külföldön, ahol már nem szánalmassá, — hanem megvetés tárgyává kezdett válni. Brisson nagyobb szolgálatot tett, mint látszik.

Rokonszenvünk az emberi természet sajtóságos hajlamánál fogva az igazság ügye kétséges állásában, a szenvedő fel — Dreyfus — felé hajlott. Bámultuk óriás türelmét, amit ártatlanságának voltunk hajlandók betudni. Osztoztunk a deportálnak emberfeletti kínjaiban s megtaposott családjának végtelen fájdalomában, azon feltevésben, hogy hátha csakugyan ártatlan s egy iszonyú gonosz komplót ejtette szerencsétlen áldozatul!

Most végre eleget tett Brisson a «fiat justitia» erkölcsi örök elynek, mint jogász; visszahelyezi a francia államot mint államférfi azon alapra — justitia est regnum fundamentum — a melyen ez a társadalom is egyedül biztosan állhat fenn azzal, hogy független bíróság részrehajlás nélküli dönti el: büntöse Dreyfus, vagy nem

... az ördögsziget ördög lakója legyen-e ismét és örökre, vagy mint ártatlan visszaadassék a becsületnek, családjának, a társadalomnak — hazájának. És azután térjen a közelebről és távolabbról érdekelt világ e kínos ügyből kibontakozva, napirendre.

Ez a Brisson tette. Ezért nyilatkozik meg iránta közelebről a francia — távolabbról az igazságot tisztelő egész világ elismerése!

—a—r.

A képviselőház ülése.

A képviselőházban okt. 1. néhány rövid szavazás volt. Megválasztották alelnöknek Berzeviczy Albertet s betöltötték néhány bizottsági állást. Berzeviczy nem mondott még le, majd írásban közli lemondását az elnökséggel. Azután következik majd Kardos Kálmán megválasztása.

Ezután felállott Bánffy és indítványozta hogy csütörtökig ne legyen ülés, mert szerdán a főrendiház tart ülést, kedden pedig a király nevenapja van, hetfőn pedig egy nap kedvéért nem érdemes összejönni.

Polóny: ezuttal is felállott és tiltakozott az ellen, hogy a mikor a kiegyezési ügyek annyira sürgősök, hogy az országgyűlés ideje semmit tevéssel és szünetellessel pazaroltassék el. Ezért a felelősséget a kormányra s a tulajdonra hárítja. Élénk helyeslés kísérte Polónyi szavait a baloldalon.

Lukats Gyula kéri, hogy október 6-án az aradi vértanúk napján a képviselőház gyűljön.

Bánffy rögtön fölugrott; ő nem bánja, ne tartsunk ülést csütörtökön se!

Mindezt oly frivolsággal, nevető arczsal tette, hogy az egész ellenzék megbotránkozással fogadta a közügyeknek ezt a léha kezelését.

Az ülésnek fél 12 órakor már vége volt.

egy házmester familia és egy mágnás család közt.

Mikor nagy takarítás volt a házmesterék a zongorát is kiczipelték az udvarra, hadd sütkérezzék egy kicsit. Mint ő világi szörnyeteg kitömött holtteste nyújtzkodott a kontar kezre került régi hangszere s a mint a nap rásütött s a száraz fa pattogott, úgy tetszett a figyelmes hallgatónak, mintha egy egy fájdalmas akkord sirna föl ott bent a hurok között. Ilyenkor eszerettem volna szétvagdálni a vén masinériát, hogy haljon meg egészen s ne várja a mestert, a ki kicsalja belőle az alvó harmoniát.

Egyszer aztán megszólalt a hangszer, valaki belesapította a billentyűkbe s a hurok erdes morgással rázták le magukról a penészt es a port.

Ki lehet ez?

Az ablakok mind kinyiták, a függönyöket felre huzzák, a mosogatás megszűnt, a perdülő és pletykázó nyelvek egy perczig abba hagyták a forgást, a legyek nem zümmögtek, a macskák felébredtek. Mindenki azt kérdezte.

Ki az?

Felelet nem volt, csak a zongora dörömbölt, mint egy cimbalom. Egy ismeretlen tettes kizozta szegényt.

Végre megjelent a szemhatáron a házmesterné: Princz Tamásné asszonyság. Kora ötven tavasz, nyelve gyors, ő maga lassu — gorombasága nagy, műveltsége kicsi. Egy gyöngéje van: rajong azokért a lakókért, kik kapuzás után jönnek haza. Valószínűleg

Princz Tamas házmestert is az birta arra, hogy gyakran kimaradjon éjfelutáni:

— Tehát Princz Tamásné megjelent és harsány hangon kihirdette:

— Megjött a Boriska!

— A nevelő intézetből?

— Onnan bizony lelkem. Mjlyen művelt az aranyos! Bal kezzel eszik és jobb kezzel zongoráz. Egy este elolvast egy regényt s a hozzám ér egy macskához elájul.

— Kicsoda? A macska? Kérdé egy egézséges gondolkodású levélhordóne.

— Ugyan menjen maga bolond! A Boriska ajul el. Öröm nézni azt a gyermeket.

Ekkor a billentyűs cimbalom elhallgatott s egy tizenhat éves leány jelent meg az udvaron. Olyan hatást tett rám, hogy rögtön nyakkendőm kötöttem s az ünneplő kabátom huzztam fel, u. y könyököltem újra az ablakba.

Boriska szép kis lány volt, az anyjára egy cseppet sem hasonlított s az udvaron csoportosuló köznép közt tündérisasszonynak látszott. Rögtön észrevettem, hogy a keze, lába piczi, füle piczi, szemei piczinyek az egészen olyan volt, mint egy baba.

— Mama, ki az a fiatal ember, kérdé merészen rám mutatva.

Fölálltam, meghajtottam magamat s feleltem.

— Joghallgató és lakótárs. Nevem Sarkadi Benő.

— Szép név, tud táncolni?

— Tudok. De nem szoktam.

— Hát zongorázni?

A legközelebbi ülés pénteken lesz, melynek napirendjére a belügyminiszter válasza a következő két interpellációra vannak kitűzve:

Sima Ferencz interpellációjára a belügyi és az igazságügyi miniszterekhez a csongrádi főszolgabírói hivatal és a szegedi törvényszék illetéktelen beavatkozása és hivatalos erőszakoskodása miatt. Előterjesztetett 1898. június 13-án.

Mócsy Antal interpellációjára, a serdüli ifjúság erkölcsé védelmének tárgyában. Előterjesztetett 1868 szept. 7-én,

A főrendiház 1898. évi október hó 5-én, szerdán délelőtt 11 órakor ülést tart a melynek napirendje ez: 1. Elnöki előterjesztés: 2. Erzsébet császárné és királyné emlékének törvénybe iktatásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása, — 3. Jegyzőkönyv hitelesítése.

A kormányok helyzete.

Mindkét kormány helyzetét politikai körökben igen kritikusként tartják. Thun gróf azonban, úgy látszik, a szava az általános állását egyáltalán nem tekintti érintettnak, sőt miután a reichsrath ma valósággal megkezdte a kiegyezési javaslatok tárgyalását, Thun gróf ezt feltétlenül a maga álláspontja győzelmének tekintti. Arról, hogy a reichsrath most fölsozlattassék, egyáltalán szó sincs. Ez teljesen ki van zárva a miatt, mert a reichsrath tárgyalása teljesen normálisnak tekintendő s így egyenesen forradalmi jellegű volna, ha a 14. §. ily körülmények között vétetnék a Lajthán tul alkalmazásba. A reichsrath tárgyalni fogja és valószínűleg lényegesen módosítani fogja a javaslatokat.

A Bánffy-kormány helyzetét sokkal kritikusbabnak tartják. Első sorban az osztrák kormány a jövő hét elején válaszolni készül Bánffy azon kijelentésére, hogy a kvótát Thun gróf egyoldaluan, csak mint «óhajtást» vette

— Nem tudok, de szoktam... Azaz szoktam tudni... vagyis le tudtam szokni...

Tökéletesen bele sülttem. Ez a kirakból megszökött kis boszorkány kinevetett s beszaladt. Én meg kábultam fölöztem a levegőbe, vajon nem arra repült el? Csak a házmesterné nehéz tippegésére tértem magamhoz. — Nem, ilyen anyának, nem lehetnek tünder léányai.

Másnap már jóbarátja voltam Boriskának Harmadnap előfiztettem a kölcsönkönyvtárban Negyednap tartottam a matringot, mikor ő gombolyított, ötödnap...

Ötödnap Boriska elment az anyjával színházba, én meg átmentem az öreg Princzcel beszélgetni. Epen haza jött a szomszéd korcsmából s kissé pityókös állapotban találtam. A legnagyobbik szobájukban állt, egy karszékre támaszkodva és merőn nézett a zongorára, mely a félhomályban félelmes körvonalokat öltött.

— Mit akarsz? szölt a házmester a zongorához, — miért tárod el a szádat? Ásítózol, vagy el akarsz nyelni? Mit fenyegetődzöl.

— Kihez beszél Princz ur? kérdém meg lepetve.

— Hát ehhez a rossz masinához-e. Nem látja, hogy vicsgortja rám fehér fogait? És mennyi fogá van! Tudom, hogy ezelőtt előkelőbb társaságban voltál, folytatja a zongorához intézve szavait, jobb dolgoz volt, mint nálunk, de mostantól kezdve majd megbecsülünk mi is.

(öl a törvény...
sünk szerint
az ütköző pol
megállapodá.
ha a r e i c
válik be.

Es itt T
— Bánffynak
landó tenni.

Az o s
animozitas t
hogy ő a r
rozta, puszt
neki legyen t
az önálló ren
rete alól kib
zet összes kü
most felelöss
ség, hogy fol
érezék Bánff
következmén

Péntek
ház a leglesz

Csütört
párt n gyfon
kalommal a
megvitatás a
tok szám tan
törtökön este

Bánffy
megy, hogy
hozson magá
hogy Bánffy
hogy 8-án a
ismét valam
szabhatást fo

Barmik
het vége, pé
gyarország s
megnyitását.

Pár pe
zongora bizo
ez utóbbi ig

— A H
én aranyos
villogó fogai
külünk?

Es Pri
és elkezdte
végig cikáz
tudtam szab

Ime a
alól, műértő
hangszer, az
környezetbe
ittas ember
ölegette és
gam a zong

— It
s belém fojt
ket egy mes

Hatodn
és megtisztít
gora-mestern

Két hé
szomszédbar
foglalkozott
hangtalan ki

Egysze
egy éneklec
Borishához?

— A z
hallása ninc
Princz

— Mir
van hallásul

föl a törvényjavaslatba. Ez azonban értesülésünk szerint nem fogja a két kormány között az ütköző pontot képezni. Fontosabb az ischli megállapodás. Ez csak arra az esetre szól, ha a reichsrath akcióképessége nem válik be.

És itt Thun gróf — értesülésünk szerint — Bánffy-nak semmiféle könnyítést nem hajlandó tenni.

Az osztrák kormány körében sok animozitas tapasztalható Bánffy iránt, a miatt, hogy ő a reichsrath egybehívását kiforszította, pusztan azon formalitás okából, hogy neki legyen ürügye a magyar parlament előtt az önálló rendelkezés tekintetében adott ígérete alól kibújhatni. Szóval, a változott helyzet összes következményeiért Bánffyt teszik most felelőssé s azt mondják, hogy lehetetlen, hogy folytonosan az csztrak kormányok érezzék Bánffy kerülő utakon való eljárásának következményeit.

Pénteken jön össze a magyar képviselőház a legfeszültebb várakozások között.

Csütörtökön este valamennyi ellenzéki párt n gyfontosságú értekezletet tart. Ez alkalommal a politikai helyzet a legbehatóbb megvitatás alá kerül és így az ellenzéki pártok számának arra, hogy összes tagjaik csütörtökön este már Budapesten lesznek.

Bánffy már a jövő hét elején Bécsbe megy, hogy október 8-ára onnan direktívát hozzon magával. Ellenzéki körökben azt hiszik, hogy Bánffy nem lesz abban a helyzetben, hogy 8-án a javaslatokat beterjeszthesse és ismét valamely formában határidő meghosszabbítást fog kérni.

Bármiként alakulnak a dolgok, a jövő hét vége, péntek—szombat, meghozza a Magyarország sorsára döntő jelentőségű campagne megnyitását.

Pár percnyi csend következett. Ezalatt a zongora bizonyosan felelt a házmesternek, mert ez utóbbi így szólta újra.

— A Boriska fog zongorázni tanulni, az én aranyos kis lányom kezei fogják a te villogó foidat veregetni. Jó lesz? No kibékülünk?

És Princz Tamás odament a zongorához és elkezdte simogatni. Az én tejemben, pedig végig cikázott egy gondolat, melytől nem tudtam szabadulni.

Ime a zongora boszuja. A művészek alól, műértő körökből sivár zatonyra vetett hangszer, az egyetlen arisztokrata ebben a környezetben, boszut áll rajtunk. S a mint az ittas ember azt a háromlábú szörnyeteket ölelgette és csókoltatta, szinte hallottam magam a zongora feleletet:

— Itt hagyatok elromlani, megrohadni s belém fojtjátok az édes hangokat, melyeket egy mester keze kitudna csalni belőlem.

Hatodnapra Boriska már a meghangolt és megtisztított zongorát verte egy öreg zongora-mesterné felügyelete alatt.

Két hét múlva már énekelni tanult. A szomszédban lakott egy néni, a ki ilyesmivel foglalkozott s nagy sikerrel bolondította a hangtalan külvárosi leányokat.

Egyszer végighallgattam egy zongora és egy énekleckét s utána busan így szóltam Boriskához:

— A zongorázás megjárja, de hangja és hallása nincs.

Princz ur megszólalt:

— Minek neki hallás? Elég, ha azoknak van hallásuk, a kik hallják.

A halandóság az országban.

Debreczen, okt. 3.

A központi statisztikai hivatal most megjelent augusztus havi kimutatása szerint Magyarországon és Fiumében az élve születettek száma a lefolyt augusztus hónapban 51.714 volt, a halva születetteké 1.071. Hét évnel fiatalabb korban 22.498-an, het évnel idősebb korban pedig 15.130-an haltak el. A halálozás összes száma tehát 37.628. a népesség természetes szaporodása 14.086.

Népesedési mérlegünk kedvezőtlenebb volt az ideai augusztusban, mint a tavalyi év ugyanezen hónapjában: több mint 2000-rel kevesebb a születés, vagy 1000-rel több a halálozás, úgy hogy a szaporodás több mint 2000-rel maradt a tavalyi mögött.

Aránylag legtöbb születés az ország legmagyarabb részére, a Duna-Tisza közére esett, a legkevesebb Erdélyre. Az egyes megyék közül Szabolcs mutatja a legnagyobb arányszámot, a legkisebbet pedig Szilagy-megye.

A halandóság legerősebb volt a Tiszán túl, legkisebb a Dunán túl. A megyék közül legnagyobb halálozási számmal Ugocsa szerepel, vele szemben a legkedvezőbb számot Sárosvármegye mutatja.

A szaporodás aránylag legerősebb volt a Dunán túl, leggyengébb a Tiszán túl. Az egyes vármegyék közül Turóc szaporodott legjobban, az egyre apadó népességű Szilagy pedig fogyott. Erdemes megemlíteni, hogy Pecsét éppen annyian haltak el, mint a hányan születtek.

Augusztusban közel 150 olyan község volt, melyben a halálozás száma több mint 5-tel multa felül a születését.

Egész sereg olyan községet találunk, ahol egy születés sem volt, a halálozás száma meg 6—9 között váltakozott.

A biharmegyei Lehecsenyen is csak 1 születés volt, a halálozás száma 13-mat tett. Az ugocsamegyei Rakaszon 8 születés és 20 halálozás volt, a halottak közül 18 volt a számárhurut áldozata.

A fertőző bajok közül magának a tüdővésznek 3000 halottja volt (julusban 4041), ebből a számból magára Budapestre 171 esik (jul. 180.) Legtöbb áldozatot a Duna—Tisza közén követelt, ahol 809 halálozást volt, míg a Tiszán inneni megyékben csak 328-at.

A számárhurut áldozatainak száma 848 (jul. 825.) Legerősebben most is túl a Tiszán pusztított, 247, legkevesebb a Duna—Tisza közén, ahol csak 58 volt.

Difteritiszben 601-en haltak el (julusban 487-en.) Legnagyobb számmal (115) Erdély szerepel, a legkisebbet (42) a Tisza—Maros szöge szolgáltatja. A krassó-szöréymegyei Csudanovecnek mind a 2 halottja difteritiszben halt el.

A vörheny vagy 120-szal több halált (636-ot) okozott most, mint julusban. Ezek közül a legtöbb (155) a Duna—Tisza közére esett, legkevesebb Erdélyre.

A zemplénmegyei Klenovának mind a 6 halottja vörhenyben mult ki.

Kanyaróban 251-en haltak el, 115-tel kevesebb, mint julusban. A kanyaró legerősebben a tiszántuli megyékben pusztított, ahol 67 halálozást okozott, legkevesebb a Tisza—Maros szögén, hol 16 áldozata akadt. A hontmegyei Drégely Palánkának mind a 9 halottja kanyaró áldozata.

Hastituszban 476-an haltak el (julusban 346-an). Itt újból Erdély szolgáltatja a legtöbb halottat (98).

A vérhas most 443 áldozatot követelt (julusban 279). Itt is Erdély áll legelő, leg hátul pedig a dunántuli rész. Az árvamegyei Nizsnának mind a hat halottja ebben a betegségben mult ki.

A veszettségnek most 4 áldozata akadt (julusban 3).

Ha általánosságban bíráljuk az augusztus havi közegészségügyi viszonyokat, kedvezőnek mondhatjuk őket. Csakis a vérhas követelt nagyobb szerű áldozatokat. Ennek azonban magyarázatát adja az a körülmény, hogy a szegény népesség ebben az időszakban rendszerint olcsó, éretlen, sokszor pedig megromlott gyümölcsössel el, megrontja magát és ezzel megadja életfeltételeit a szervezetébe hatoló vérhas-baktériumoknak. Mihelyt a nagyközönség megtanulja, hogy a rossz gyümölcs evése nem egy embernek került már életébe, óvatossabb lesz táplálkozásában és el fogja kerülni a vérhasat.

Örömmel konstatáljuk, hogy mindezideig a kolera megkímélte országunkat. Ugy látszik, a köztisztaság terjedése, a nagyközönség nélese már is megtermette üdvös gyümölcsöt.

— De ha nincs hallása, hamisan énekel, feleltem.

— Hát baj az — kottyant bele Boriska gyönyörű nevetéssel.

Aki így tud nevetni, az csakugyan énekelhet olyan hamisan, ahogy csak tud.

Négy hét múlva felvették a népszínházhoz. Én pedig vettem egy furulyát és esténként fujtam az ablakban.

A balmaz-ujvárosi francia két napig elszenvedte, harmadik nap ő is vett egy furulyát s ha én abba hagytam, ő kezdett furulyázni. Így vettem csak észre, hogy a furulya milyen kellemetlen egy hangszer. Különösen, ha francia fujja. Kétfelét törtem a magamét és eldobtam. Ekkor a francia is hasonlót tett és így szólt hozzám:

— Édes lakótárs, maga szerelmes.

— Honnan tudja?

— Minden ember, aki a helyett, hogy ennék, furulyáz: szerelmes.

— Ön eltalálta uram:

— Szöktesse meg a leányt.

— De ha nem szökik?

— Akkor is van egy jó tanácsom.

— Micsoda?

— Ne szöktesse meg.

— Tisztelt francia! nem illik a szegény ember bánatával csufolódni. Különösen az embernek, mint ön, a ki francia ember létére nem átalotta Balmaz-Ujvárosban születni.

Ez a Balmaz-Ujváros nagyon fáj az öregnek. Fájdalmas hangon így szólt:

— Ön tehát nem hiszi, hogy én közjegyzőileg hitelesített francia vagyok?

— Én hiszem, amit hiszek, de annyi bizonyos, hogyha én francia volnék, igyekeztem volna Párisban születni.

Azóta haragba vagyunk egymással.

De mi volt az a kis harag az én bánatom tengerének sima tükrehez képest. Boriska napról-napra távolabb esett tőlem.

Végére kijelentette, hogy én unalmas fráter vagyok és nem akar velem többet beszélgetni.

Együttal elárulta, hogy rá a művészi pályán oly fényes jövő vár, hogy apja föl fog hagyni a házmesterséggel.

... Az a zongora, az a nyomorult zongora ...

Összepakoltam csekély holmimat s elhurezolkodtam a házból.

De Boriskát megvártam az utcán, mikor a színházból hazajött s örökre bucsút vettem tőle.

Kétszer megszorítottam a kezét s harmadszor a fülébe sugtam:

Isten önnel!

A mint hosszan, mereven utána néztem a sötét éjszakában, egy csodálatos jelenet támadt föl előttem.

Ugy láttam, hogy az egész házmester család fölkapott a meglevenedett zongorára s a szörnyeteg szilajul vágatott velük a homályba, a bizonytalanságba, az örvénybe.

Az időtájt egy ideig nagyon busultam. S biz isten a Dunába ugrottam volna, de a lánchíd karfáját épen akkor frissen festették s én sajnáltam a ruhámat.

Debreczen város legtöbb adófizelői

A városi igazoló választmány dr. Kola János kir. tanácsos orsz. képviselő elnöklése mellett tegnap allította össze az 1899. évi legtöbb adót fizető bizottsági tagok nevjegyzékét, — mely a következő.*

Id. Csanak József kereskedő 3244.74, Kaszanyiczky Endre kereskedő 2991.70* Kardos László kereskedő 2598.22*, Szesztina Lajos kereskedő 2585.43, Simonffy Imre polgármester 2568.44*, Koszorus Lajos ügyvéd 2434.30*, Györfly Aladar kereskedő 2415.88*, Vecsey Zoltán birtokos 2406.44, Dr. Simonffy B. kir. ügyész 2398.42*, Rösztler Richard mérnök, 2305.59, Rickl Géza kereskedő 2179.52, Horváth István birtokos 2133.08*, Dr. Ujtalussy József orvos 2026.24*, Kövesdi János birtokos 2015.38, Hajdu Gyula tanácsnok 1903.84*, Jambor Ferencz birtokos 1823.26, Berger Jenő építész 1742.28*, Szikszay Lajos építész 1727.84*, dr. Sz. Szabó József birtokos 1719.04*, Áron Miksa kereskedő 1672.80, Biedermann József kereskedő 1549.22, Reichmann A. vállalkozó 1518.34, dr. Rotschnek V. Emil gyógyszer 1510.96*, Dragota M. birtokos 1506.50*, Komlóssy Arthur 1434.58*, Szabó Kálmán kereskedő 1303.54*, Varga Ferencz építész 1177.92*, Szotyó i Nagy Kálmán orvos 1157.62*, Szent Királyi Aladar kereskedő 1105.18*, Nagy Jakab bérő 1095.40, Szántó Győző gyáros 1084.02*, Nánassy László kir. közjegyző 1068.54*, Banyai István birtokos 1065.57, Öry Mihály birtokos 1050.94, Fried Emil bérő 1045.541 id. Kuczik Gabor hentes 1021.08*, Malatinszky Ferencz szürsz. 1015.60 Hidveger Mihály bérő 1000.89, Szalai István allatorvos 959.51*, Komlóssy Dező nyug. biro 953.58*, ifj. Csanak József kereskedő 950.52, Huttlesz Kázmér birtokos 945, Dessewffy Aurél birtokos 933.38*, Vadon Sándor ügyvéd 920.36, Horváth János építőmester 923.06*, Ezegely Ferencz ügyvéd 91591 Harangi Sándor birtokos 890.41. *)

— Folyt. köv. —

Táviratok.

Kréta.

Kanea, október 3. (A Debr. ered. táv.) A katonai nemzetközi bizottság tagjai tegnap este Kaneába utaztak, hogy a krétai és a külföldi személyek ellen elkövetett kihágások tettesei felett ítélik. Azon foglyok felett, akikre rea bizonyult, hogy az angol alattvalók ellen tamadtak, azok felett az angol bíróság fog ítélni.

London, október 3. (A Debr. ered. táv.) A francia és angol kormányok elhatározták, hogy időt ne veszítsenek, ha se varjak Marchaud jelentését, hanem a Faszolhe ügyben Parisban a tárgyalásokat megkezdtek.

London, okt. 3. (A Debr. ered. táv.) Rómából jelentik, hogy még nem történtek meg azon végleges intézkedések, amelyek által a török csapatokat Krétából való távozásra bírják. Olasz- és Franciaország már megállapodásra jutottak és miután Anglia követelte, hogy a törökcsapatok ellenszegülése folytán a lövöldözés azonnal megkezdendő, Oroszország az eljárás ellen kifogást emelt, így tehát a tárgyalások tovább folynak a tennforgó ellentéteket elsimítani.

A dán királyné halála.

Kopenhága, okt. 3. (A Debr. ered. táv.) Hirlik, hogy Louise királyné óhajához kepest a temetés minden pompa nélkül végbemegy. A temetést Gjendostéból Roeskildibe viszik a nélkül, hogy Kopenhágát érintenék. A temetésen Svéd- és Norvégország királya személyesen részt vesz.

Zavarok Kinában.

Peking, okt. 3 (A Debr. ered. táv.) Csung-Jin-Huant. Kina volt washintoni követét a ki Viktória királyné jubileuma alkalmával mint Kina reudkivüli követe Londonban volt,

*) A *-gal jelölték adója kétszeresen van számitva.

mnden hivatalától megfosztották és Kulsába száműzték.

London, okt. 3. A Timesnek jelentik Pekingből: A dekrétum, a melylyel Csung-Jin-Huant száműzték, felmenti őt az alól a vád alól, hogy bántarsa Kang Ju Meinek, de elíteli őt ravasz, amitó magaviseletéért. Szamüzetésének igazi oka az, hogy erős támasza volt a császárpártnak.

Ugyanennek a lapnak jelentik Sanghaiból Zulát Tienom alkirályává s Jung-Lut a cung-li-jamen tagjává nevezték ki. Juny Lu megtartja a pekingi szárföldi s tengeri hadcsofóparancsnokságát.

H I R E K.

* **Egyházkerületi közgyűlés.** K i s s Áron püspök és gr Degenfeld Jozsef főgondnok november 2. és következő napjaira tüzte ki a tiszántúli ev. ref. egyházkerület őszi közgyűlését. E közgyűlésnek fontos tárgyai lesznek egyházkormányzati, mint iskolai tekintetben. A tan tói fizetések rendezéséről szóló 1894. évi 20 t. cz. által megállapított korpotlék tárgyában, az elutasított egyházak, egyházmegyénként a kerületi gyűléshez fordulnak. A debreczeni főiskola túlnépesége, a tapintézet bővítése, a párhuzamos osztályok rendezése, az eemi iskoia ktelepítése az internátus létesítése, mely telt a most szervezett igazgató tanács határozni fog, tárgyai lesznek e közgyűlésnek. Epen ilyen fontos lesz a kebelbeli középiskolák ügyeinek elintézésére hivatott egyházkerületi tanügyi bizottság szervezése.

* **Kitüntetés.** A király Puky Cyula debreczeni itélőtáblai elnöknek, saját kérelmére történt nyugalomba helyezése alkalmából, az igazságszolgáltatás terén szerzett érdemei elismerésül a másod oszt. vaskorona-rendet adományozta.

* **Magyar név.** C z u h r á n József és kiskoru gyermekei C s a n á d i r a. Erker Ignác és kk. gyermekei E n d r ő d i r e, Czuber János és kk. gyermekei R ó n a i r a, Jaczkovits István és kk. gyermekei J e n e i r e, Pavlik Vincze és kk. gyermekei P a p a i r a, Krausz Antal és kk. gyermekei B u d a i r a, Altzuaner Károly és kk. gyermekei A l m á s i r a, Zabcher János és kk. gyermekei J á s z a i r a, Mayer István és kk. gyermekei M u n k a c s i r a változtatták nevüket a belügyminiszter engedélyével.

* **Helyreigazítás.** Arról a baptista temetés-ről a melyről a Debreczeni Reggeli Ujság már helyreigazítólag megemlékezett, mi is megemlékezünk azon kijelentéssel, hogy Gáloczy Józsefné szül. Tokai Mária temetésénél a ref. egyházi hatóságot nem terheli semmi felelőség, mintha ez az elhalt hozzátartozói részéről szegénységéből nem fizethetett temetési díj miatt utasította volna el a temetőt félt s ez lett volna kényszerítő oka annak, hogy a baptista temetést vegye igénybe; mert helyesebb tudomás-szerzésünk szerint az anyakönyvvezetőségől a temetésre nézve intézkedést nem is kért senki, hanem csak az elhalt anyakönyvi kivonatát s nem a reform, egyház szertartása szerint hanem baptisták által való temetetés előre elhatározott dolog volt. Ennél fogva a reform. egyházat sértő hír koholt volt, mely igazhitű tesvérek részéről származván, a reform, egyházra kilökött hír, mint hamis a hirkorholó fejére esik vissza.

* **Szüreti mulatság.** A debreczeni iparos ifjuság önkepző egylete tegnap tartotta meg a nagyerdei Dobos-pavillonban szüreti mulatságát, a mely igen kiünönden sikerült. A nagy terem teljesen megtelt mulatókkal, akik igen jól mulattak, a szép pásztor leányok és pásztorok felvonulásában. Volt szabad lopás, világ posta, confetti dobálás. A negyeseket 80 pár tánczolta. Különösen sokat faradozott a mulatság s i k e r é n K i s s Sándor elnök, a ki lelket öntött az egész mulatságba, az aranyos jökedvnek csak a 2 órasi vonat kijövele vetett végett.

* **A Gönczy egylet közgyűlése.** A hajduvármegyei tankerületi tanítók „Gönczy Egyesülete” — október hó 8-án (szombaton) d. e. 9 órakor — Debreczenben a város-háza nagytanácstermében tartja évi rendes közgyűléset.

Targyai lesznek: Elnöki megoyító beszéd. 2. Titkár jelentés. 3. A tanítói öfödées korpotlék ügye. Előadó: Dávid Mihály. 4. Tanfelügyelet reformja. Előadó Csurka István. 5. Nyugdíj sérelmek és kívánalmak. Előadó: Papay János. 6. Alapszabály módosítás. 7. Pénztári jelentés. 8. Indítványok. (Közébed a »Bika« szálló éttermében fél 2 órakor melyre jelentkezhetni előlegesen fél 2 órakor melyre lésen kitett iven.

* **Kerékpárverseny.** A tegnap lefolyt kerékpárversenyről legnagyobb sajnálatunkra referátát nem közölhetünk. A rendezőség úgy látszik nem tartott bennünket érdemesnek arra, hogy egy a versenyre szóló jeggyel megtisztelt volna.

* **Az adófizető közönség figyelmébe.** Folyó évi október hó 5-én és 6-án az az szerdán és csütörtökön surolás és takarítás végett az adópénztár és adókövető hivatalok zárva lesznek.

* **Tolvaj festőség.** Királyházaról arról értesítették tegnap este a rendőrséget, hogy egy Müller János nevű festőség gazdájától 10 frtot elemeivén, megszókölt s valószínűleg Debreczen felé vette útját. A rendőrségtől az inspekziós rendőrbiztos azonnal kiment az állomáshoz s a 10 órai vónattal érkezö Müllert letartóztatta, még mielőtt a pénzt elverhette volna.

* **Emléknappely.** Az Andaházy-Sziláouii injezet kegyelettel idepepte meg e hó 2-án alapítójának, néhai Andaházy Szilágyi Mihály halátának évfordulóját. Délután 3 órakor az intézet nagy buzgalmu gondnokai Csiky Lajos vezetése alatt az intézet nevelői s növendékei kivonultak a Hatvan-utcai temetőbe s ott feikeresvén a kegyes alapítósirját, arra diszes koszorut helyeztek. Csighy Andor nevelő rövid beszédet intézett a növendékekhez, melyre azok részéről Sulyok Sándor 4 o. t. válaszolt. Végül Csiky Lajos gondnok, az ő szokott ekesszólásával, szívet, lelket megragadó szavakban hangsúlyozta az áldozatkészség tiszteletben tartását s hálá érzelmenek nyilvánítását. — Ezzel a kegyeletes ünnepély végett ért.

* **Dinnye lopás.** K n e p p Imre, daczára fiatal korának már is jól ért ahöz, miként kell másnak a tulajdonát jogtalanul elsajátítani. Most még csak egy kis szerény dinnye lopással kezdte működését a szép reményekre jogosított ifju, de rajta veszett, mert a rendőrség elcsipte.

* **Szt. Leger-díj.** Tegnapelött került eldöntésre Budapestén az őszi meting legjobban dotált versenye, a 80,000 koronás Szt-Leger. A verseny nagy megiepeitődésöl végződött, a mennyiber Br. Springer G. L u l u nevü lova került ki győztesnek a küdelemből, második Á r u l ó, harmadik K o m a m a s s z o n y lett. A versenyt csunya, esős időben, de azért óriási közönség jelenletemben futották le.

* **Halálozások.** A következő gyaszjelentéseket vettük: A legmelyebb fájdalom lesujto érzetével tudatjuk a felesjhe: ellen jó férj, gondos édes apa, nagyapa, nász, sógor és aldott emlékü jó rokon néhai polgár id. NAGYHÁZY JÁNOSNAK munkás élete 59-ik, boldogházassága 36-ik évében, 6 heti sulyos szenvedés után folyó hó 2-án történt c-endes elhunyat. Kedves halottunk hült teteme folyó hó 4-én d. u. 3 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint Agárdi-utca 12-ik szamu hazuaktól, a kistemplomban tartandó rövid ima után a Péterfia-utcai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Végtisztességtérrére rokonainkat, ösmerőseinket és az elhunynak jóbarátait banatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1898 október 3-án. Banatos neje: özv. Polgár id. Nagyhazi Jánosne Balogh Juliánna. Gyermekei: Polgár ifj. Nagyhazi János nejével Horváth Juliánna-

val es gyerr
Juliánna férj
gyermekük
Sandor. Nás
Szigeti Zsuz
Polgár Gebe
zei es távol
ra! A temet
rendezi.

Méy f
nó, gyermek
hai Buday E
nak f. é. ok
35-ik, boldo
szüvedes u
megbódogul
f. hó 4-én d
haz szertart
szamu hazu
do rövid im
örök nyugal
tességtétre
banatos sziv
október hó
m. a. v. m
Lajosné an
Zsófia es
Paly Józse
mekeik Vin
nejével Pata
Györösy Zst
Róza: Bart
mentinell,
Klementin
keik: Taká
szamos köz
Beke porair

Alóliro
felejthetler
VAGÓ AND
reskedelmi
penzarukok
tarsulat vál
kir. város t
munkás ele
evében, foly
történt gyá
hült teteme
utan 2 óra
utca (Nagy
től, a rom.
a Szent-An
lomra hely
aldozat okt
mutattatott
tességtétre
sai es bar
Banatos ne
delyi Róza.
Gyuricsko
ferjével Vá
Sogornői:
özvegy Vá
hamvaira!

* **A**
zsebet kira
szoborra es
mian létesí
alap javar
Fleischman
segélyszöve
10 koronát

dalestélye
diszterméb
a nagykirá
teremtése v
selje. Mind
szete iránt
hogy bár a
első előadá
közönség g
műveszi ha
kabb es leg
hogy mind
nosen is k
szólója. Az
ismeresben
Keller urn
lat a daleg
támul szolg

val és gyermekeik Janos és István. Nagyhazi Julianna férjével Polgár Szilagi Jozseffel és gyermekeik József, Julianna, Janos, Eszter és Sándor. Nász: Polgár Hrvath István nejjével Sziget Zsuzsannával és gyermekeik. Sógor: Polgár Gebei József és gyermekei, számos közeli és távoli rokonok nevében is. Béke poraira! A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezte.

Mély fájdalommal tudatjuk a legjobb nő, gyermek, sógor, meny és jó rokon nehai Buday Erzsébet Patay Lajosné asszony-nak f. é. okt. 2-án reggeli 10 órakor este 3-ik, boldog házassága 19-ik évében 10 napos szenvedés után történt csendes elhunytat. A megboldogult drága halott földi maradványai f. hó 4-én d. u. 3 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint salétrom utca 22-ik számú házunktól, a nagytemplomban tartandó rövid ima után a péterfia utcai sírkövek nyugalomra helyeztetni, mely végtiszteltetésre rokonainkat és ömerőseinket bánatos szívvvel meghívjuk. Debreczen, 1898. október hó 3-án. Banatos férje: Patay Lajos m. a. v. mozdonyvezető; édes anyja: Dienes Lajosné anyósa: öz. Patay Jozsefné Thómas Zsófia és gyermekei. Sógor és sógorok: Patay József, nejjével Almasy Vilmaival, gyermekeik Vilma és Lajoska; Bartha Mihály nejjével Patay Eszterrel; Bartha Janos nejjével Győrösy Zsuzsannával, gyermekeik Gyula és Róza; Bartha István nejjével Skaiczky Klementinnel, gyermekeik: István, Margit és Klementin; Bartha Gábor nejjével és gyermekeik: Takács József nejjével és édes anyjával; számos közeli és távoli rokonok nevében is. Béke poraira!

Alólírottak bánatos szívvvel tudatjuk a felejthetetlen jó férj, testvér és rokonnak VAGÓ ANDOR kereskedőnek, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara tanácsosának és penziarokának, a debreczeni kereskedelmi társulat választmányi tagjának, Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagjának munkás élete 51-ik, boldog házassága 15-ik évében, folyó hó 30-án, hosszas szenvedés történt gyászos elhunytat. Kedves halottunk hült tetemei október hó 2-án, vasárnap délután 2 órakor temetettek József k. herceg utca (Nagy-uj-utca) 25-ik számú saját házról, a róm. kath. egyház szertartása szerint, a Szent-Anna utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szent mise aldozat október hó 3-án, délelőtt 10 órakor mutatott be az Egek Urának. Mely végtiszteltetésre az elhunyt rokonait, karterait és barátait bánatos szívvvel meghívjuk. Banatos neje: öz. Vágó Andorne, szül. Erdelyi Róza. Testvérei: Vágó Julia férjével Gyuricsko Ferenczel és fiával, Vágó Emilia férjével Váradi Ignácczal és gyermekeivel. — Sógornői: özvegy Vágó Lajosné gyermekeivel, özvegy Vágó Jánosné gyermekeivel. — Béke hamvaira!

* **A kereskedő társulat gyűjtése.** Erzsébet királyné emlékére B.-pesten emelendő szoborra és a debreczeni kereskedelmi akadémián létesítendő »Erzsébet királyné ösztöndíj alap» javára újabban adakoztak: Erber és Fleischmann 50 koronát, Polgári takarékos segélyszövetkezeti 20 koronát, Bechert Mauó 10 koronát, Kunz József és Társa 10 koronát.

* **A debreczeni munkás dalegylet** dalestélye szombaton folyt le a Margit fürdő disztermében. A cél amire történt, kegyelet a nagykirályné emléke iránt s jótékony alap teremtése városunkban, mely az ő nevével viselje. Mind a cél, mind a dalegylet művésze iránti érdekeltég közre hatott abban, hogy bár a színházban is az ezidő szerinti első előadás ekkor volt, mégis igen szép számú közönség gyűlt be ez estélyre. Az előadás művészi háttérrel bírálatot talán leginkább és legbiztosabban azzal fejezhetjük ki, hogy minden darabot megújraztattak. Különösen is kiemelkedett Makay Sándor szép szólója. Azonban az egész működés nagy ismerésben részesült s ebből a karmester Keller urnak nem kis része van s a méltánylat a dalegyletnek bizonyára kedvező buzditással szolgálhat jövőre is szorgalmas mun-

kalkodásra és előre törekvésre a dalművészet pályáján, amelynek vége nincs, miként a tökéletességnek s a művészi lelkesülés mindig hallja fülbe csengeni az excelsiort, amely a haladás utjelzője.

A dalestélyt tánc követte, amely aztan egész éjjelen át tartott Kiss Béla zene-kara működése mellett, amely különben a dalestély zenekiseretét is szolgálhatta általános megelégedésre.

A Margit fürdő színpadon ez alkalommal lomb díszítés közt egy emelvényen a dalegylet által az aradi orsz. versenyen nyert pályadíj — Liszt F. mellszobra állt. A dalestélyen megütözéssel tapasztaltuk, hogy éppen a vagyonosabb iparos osztály hiányzik a dalestélyekről, pedig első sorban volna kötelessége pártfogolni ezt az igazán törekvő, de anyagiakban szegény dalegyletet, melynek tagjai az iparos osztályból valók

* **A ki hitet urát feljelentette.** Nagy Gáborné, született Kallay Eszter, ki a Homokkert 73 sz. a. lakik, jelentést tett a központi rendőrségnél, hogy férje Nagy Gábor, ki a m. á. vasútnál mint kisegítő fekező van alkalmazva, a téheraraktárból többféle idegen tárgyakat vitt említett lakására. Ezek között van négy darab kis ivópohár, egy ócska meszelő, és két kis üres zsák. Állítólag azért tett jelentést, mert félt a bajtól, meg aztán férje a mai napon végleg elhagyta.

* **Az építő iparosok** téli tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső (építő) iparskólában (Budapest, VII. ker. Damjanich-utca 28. sz. a.) f. évi november 3-án nyitott meg. — A tanfolyam célja és feladata a jelen szünetelő kőműves, acs és kőfaragó tanoncoknak és segédeknek szakmájukban olyan rendszeres kiképzése, hogy azok idővel mint pallérok, vagy mint önálló kőműves, acs és kőfaragó mesterek működhessenek a gyakorlatban. A tanfolyam négy téli félévre terjed. Rendes tanulókat felvétetnek a 15. életévet betöltött azon kőműves, acs és kőfaragó tanoncok és segédek, akik folyékonyan olvasni, írni és számolni tudnak, s legalább egy teljes építkezési időszak alatt mesterségükben gyakorlatilag foglalkoztak. Azok, akik több időt töltöttek a gyakorlatban, a felvételnél előnyben részesülnek. A beiratások az intézet helyiségében f. évi október hó 15-től október hó 29-ig a köznapokon este 6 óratól 7-ig, a vasárnapokon és ünnepnapokon délelőtt 10 óratól 12 óráig tartanak. — A felvételnél a következő bizonyítványok szükségesek: 1. Keresztlevél vagy születési bizonyítvány. 2. Erkölcsei bizonyítvány. 3. Az elvégzett iskolai osztályokról szóló bizonyítványok. 4. Munkákönny, vagy iparhatóságilag hitelesített munkabizonyítvány. A beiratasi díj 2 frt, a tandíj 10 frt, szertari biztosíték 2 frt. A második, harmadik és negyedik évfolyamra jelentkező tanúk a szükséges bizonyítványok és díjak beküldése mellett levelben is iratkozhatnak. Budapest, 1898. szept. 28-án. Az igazgatóság.

x **Színház után** mindenkor friss, választékos vacsora kapható a »Dréher« ujonnan átalakított téli udvarkert éttermében.

Színház.

Heti műsor:

Kedden: Aranylakodalom (B. bérlet).
Szerdán: Aranylakodalom (C. bérlet).
Csütörtökön: Aszalai uram leányai (A bérlet).

Pénteken: Ferreol (B. bérlet).
Szombaton: Szókimondó asszonyság (C. bérlet).

Vasárnap délután: Peleskei nótárius (bérletszűnet).

Este: Dreyfus kapitány (bérletszűnet).

Aranylakodalom.

A debreczeni színtársulat megnyitó előadása október 1-én és 2-án.

Öt hónapja zárultak be öreg színházunk kapui, hogy most a megújult csarnokban ismét

üdvözölhessék egymást Thália papjai és papnői, meg ez a jó közönség, mely oly igazan tudja szeretni a művészetet.

Az első előadás hazafias és a szabadságharcz folyó évi felszázados jubileumának egyik alkalmi darabja volt: az »Aranylakodalom«, B e ö t h y Lászlónak és Rákosi Viktor-nak a »Magyar színházban« sok diadalt aratott színműve.

A közönség mindkét bérlet-zűnetes előadason nagyon szépen megtöltötte a színházat, a tanuló ifjú-ag hely pedig zsufolasig meg volt rakva lelkesedő, tapsoló műbarátokkal.

Az »Aranylakodalom« meséje már nem újság olvasóink előtt. K o l t a y Jenő (Székely S.) császári és kir. altabornagy, B e m egykori vitez katonája, nejevel Katalinnal (Fay Flóra) aranylakodalomát üi most 1898-ban. Egybekelésük tehát a szabadságharcz idejére esett s rövid pár heti együttét után az ifjú férj a magyar zászló alá ment; a márcziusi napok és neje szerelme őt a volt cs. és kir. hadnagyot is oda ragadta. A szabadságharcz vegeig ezredessé küzdte föl magát. Most, aranylakodalomukon, melyet fia unoka, valamint barátai társaságában ünnek meg, régi, nagybecsű ajándékokkal lepik meg egymást. K o l t a y nejenek odaadja azt a menyasszonyi ajándékba kapott gyöngysort, melyet Katalin 50 év előtt Kossuth szavain fellekesülve, a haza oltárára áldozott s melyet férje akkor 100 aranyon váltott meg: neje pedig azt a zászlódarabot, melyet férje akkor rejtett keblére, mikor a mehádai szoros védelmével fedezte Kossuth, Bem és a többi menekülő atkelsét török födre s ott hű emberével M i k u l a k Janó honvéddel (R u b o s) súlyos sebet kapott s csak neje önfeláldozó szerelme tartotta meg az életnek, ki különben az egész hadjáratban vele volt. Most aztan eibeszelik annak a gyöngysornak és zászlónak az egész történetet és eibeszelésük, mint a szabadságharcz fényes és szomorú epizodjai játszódik le a színpadon.

Tancsics kiszabadítása, a honvédhadsereg megajánlása az országgyűlésen a honvédhadsereg toborzása, a piszki csata, Budavar bevetele, az oroszok elnyomulása, a szabadságharcz bukása és a menekülés, az utolsó maroknyi honvédség halálküzdelme Mehádianál: ime ezekben elevenül meg előttünk a daliás, a nagy, a szent kornak képe. S aztan ismét a mához térünk vissza, az aranylakodalom vagyunk, hol a király arczképevel tünteti ki hű emberet. Mikulak is megjelenik fél kezével, hogy üdvözölje régi hős vezérét, a király arczképét a színészek és a közönség eljenzése közt tesszik helyére a Kölcsey »Hymnusának« hangjai mellett, melyet a jelen voltak állva hallgattak végig. E lelkes tüntetéssel végződik a darab.

Persze mindennek megvan a maga ideje, különösen az alkalmi daraboknak. Az »Aranylakodalom« szebb, poétikusabb alkotás, mint a »Hadak útja«, sok helyen idegizgató, frappáns jelenetekkel fűszerezve, s még sem tett olyan hatást, mint ez, mert az előbbi a felszázados évforduló lelkesedésének időpontján kaptuk. Persze még az alkalmi daraboknál is nagyon megerzik, az egyes epizodok halmaza, melyeket nem a belső egység, hanem egy külső, vékony fonalszal tart össze. Csakis alkalmi darabok hiányos eszközökkel nagyot akarásának lehet azt is elnézni, hogy a képviselőház tanácstermét egy nagy függönyvel hol elválasztják a néző közönségtől, hol megnyitják s eszerint hallik K o s s u t h menyörgő hangja, vagy nem. Hatalmas vékony függöny! K o s s u t h o t is hibásan nevezi kormányzónak a színlap s talán maga a darab is, mert ő ekkor még nem kormányzó volt. 1849. ápr. 14-től lett azzá.

Az óriási személyzetet igénylő előadás nagyon simán, gördülékenyen folyt le, a tömeges jelenetek, különösen a csaták is elég sikerültek voltak s szerencsésen megkerülték azt a zátont, melyen könnyen hajótörést szenvedhetnének: a neveltségesség választ. A régi szereplők a régiek voltak. S z a t h m á r y, F e n y é r i, R u b o s, S z i k l a i, T a n a y, B a r t h a, F a i Flóra, K i s s Irén, S e r-

főzi Zseni, Kállay Lujza kisebb-nagyobb szerepeikben teljes igyekezettel emelték az előadás sikerét. Az utlagok közül Székely S., Csáky, Odrý Árpád úgy látszik, szép reményekre jogosító tagjai a társaságnak. Mezeit is szívesen láttuk viszont kisebb szerepében.

Rendezés, diszletezés, különösen a piskii hid diszlete, igen jók voltak. Csak a szereposztásban kell megemlékeznünk arról a ferdeségről, hogy egy főszereplő két szerepet is ad s Fenyéri egyszer kozák táboriok, másszor angol vendég, Kossuth Lajos kitűnő maszku személyesítője, pedig a későbbi képben — horrendum dictu! — olah néptribun. Komjáthy-nak elég nagy személyzete van ahhoz, hogy ilyet ne kelljen csinálnia.

Külön kell megemlékeznünk a tánczkarról, mely a toborzót nagyon jól adta elő és Ráczy Károly művészi hegedűjátékáról. Ő is, a tánczkar is bőven kapott tapsokat.

Az új támlás-zékek csinosak, kényelmesekek, határozottan nyert velük a színház, csak hogy az első sorok igen mélyen esnek s így onnan a színészek legfeljebb csak térdőt láthatók, ami nagyon is az esztétikai hatás rovására megy s erős panaszok tárgyát is képezte. A többi újítás szükséges is, jó is.

— a. — a.

Az érdemrendek és rendjelek.

Folytatás.

4. **Lipót-rend.** Alapította I. Ferenc császár 1808. Jun. 8. Ludovika osztrák-modenai hercegnővel való házassága napján, magyarok előtt kedves emlékü atyja II. Lipótnak, de nem mint királynak, hanem mint császárnak emlékére.

Azért ezen rendhez nagyon kevés köze is van a magyar Nemzetnek és magyar birodalomnak.

Katonai és polgári kiváló érdemek jutalmazására szolgál. Ennek is három: nagykereszt, parancsnok és lovag osztálya van, a melyek rangban a Szt. István rend megfelelő osztályai után jönnek. Az 1808-iki szabályzat változást szenvedett 1818. és 1860-ban.

Jelvénye: aranysegélyű, fehér szelű, sötét vörös kereszt; középpajzsa kerek vörös, rajta »F (Franciscus) L (Imperator) A (Austria)» arany monogram; körülötte aranysegélyű fehér karikában »Integritati et merito« arany fölirat. Hátlapján arany fegyverszablon belől, fehér alapon »Opes regum corda subditorum« arany fölirat. A kereszt felett biborral bélelt arany császári korona. A hadi ékítmény halványzöld babérszörny, mely a koronát övezi körül; magasabb osztályban a babérszörny a kereszt karjain vonul át.

Az osztályok a jelvényt a fent ismertetett módon viselik; a nagykereszt ezenkívül, a balmellen egy ezüst gyémántozott csillagot hord. Hadi és polgári jelvény némileg ebben is különbözik. A nyaklánc aranyból van. A rend ruházatát már ma nem viselik. A renddel rangemelés jart, de 1884. óta megszűnt.

5. **Csillagkereszt-rend.** Női rend. Alapította Eleonóra III. Ferdinánd császár özvegye, 1668. a szent kereszt iránti tisztelet, erényes élet és jótékonyág előmozdítására.

A nagy mesternő, mindig a legidősebb osztrák főhercegnő nevezi ki tagjait, a legmagasb arisztokráciának 8 atyai és 4 anyai öst bemutatható férjes vagy özv. női közül, a kiknek már férjük is képesítve van, vagy volt ilyen udvari méltóság viselesére. Tehát ez nem közönséges erényes, hanem csak kiváltságos hölgyek részére szerezhető, a kiknek erényét az élet mostoha viszonyai talán nem is teszik oly nehéz próbára.

A rend jelvénye: zöld zománcos arany fejű s arannyal fegyverzett kétféjű sas, a melyre kék keresztben nyugvó veres kereszt van illesztve; felette fehér zománcos szalagon a jelmondat: »Salus et gloria« s az egész sötétkék keretbe van foglalva. E jelvényt fekete szalagon, balmellen viselik.

A rend ünnepei: a kereszt feltalálása Máj. 3. és felmagasztaltatásának napja — Szept. 13.

6. **Vaskorona-rend,** szintén osztrák császári alapítás, I. Ferencz-ól, 1816. febr. 12. Eredetileg három osztálya volt; s az I. oszt. v. b. t. tanácsosi méltóságot, a II. oszt. bárói, a III. oszt. nemesi rangot nyert. Ezt a rangemelést azonban 1884. jul. 18. óta felfüggesztették s 1860. jan. 12. óta ékítménnyel diszítve, katonák is nyerik. A rendnek volt külön öltözet is, de amelyet most már szintén nem viselnek.

Jelvénye: színes drágakövekkel ékített arany »vaskorona«; rajta korona kétféjű birodalmi sas, jogar- kard és országalmával; mellén aranysegélyű sötétkék pajzs, rajta arany F (ranz) betű. Szalagja aranyárga, sötétkék szel-csikkal. Az I. oszt. mellett, ezüst gyémántozott csillagot hord; ezen kerek pajzsra a »vaskorona«, körötte sötétkék karikagyűrűben: »A vita et aucta« arany felirat.

Ugyancsak az I. osztály a jelvényt arany nyaklánczon viseli, amely 12 arany tölgykoszoru s ugyanannyi F (Franciscus) P (rimus) monogrammból áll, a melyeket a »vaskorona« köti össze.

Hadi ékítménye: babérszörny.

7. **Ferencz-József-rend.** Alapítása Magyarország legsomorubb idejére 1849. decz. 2-ára esik, amikor I. Ferencz József császár uralkodása első évfordulója volt. Azonban alapítása évének a trónralépés idejét 1848. decz. 2-át határozta. 1851. a rendszabályok bővítették.

A rend-nagykereszt-sek, parancsnokok és lovagokra különített három osztályból áll: Nagy mestere, maga az uralkodó. Adományozza születés, vallás és allásra tekintet nélkül bel- és külföldieknek kiváló érdemeikért. Rangemelés nem jár vele, hanem a tagok az udvari ünnepekre hivatalosak.

Jelvénye: nyolczsarku, kármínvörös zománcos kereszt, melynek karjai végökön kikanyarodnak. Előlapján fehér pajzsra: »F. J.« monogram; hátlapján 1849. A kereszt karjai közt a fekete-zománcos osztr. kétféjű sas jogar és alma nélkül, csőrében zárt arany lánccal alsó részén: »Viribus unitis« jelmondat. A kereszt felett aranyból osztr. császári korona.

Az osztályok jelvényei csak nagyságra különbözöznének. Szalagja egyszínű, vörös. A rendjelt a lovagok gomblyukban, a parancsnokok nyakban, a nagykereszt-sek jobb vállukon át viselik s ezen kívül egy nyolcz-sugaru gyémántozott ezüstcsillagot, amelyen fekszik a kereszt.

A gomblyukban viselt miniatúr-dekoráció részére külön aranylánczocsák vannak előírva, melyek a nagykereszt-seknek a koronás kétféjű sas és »F. J.« koronás monogrammból, — a parancsnokoknak csak a koronás kétféjű sasból, a lovagoknak arany pajzsocskákból állanak; utóbbiakon felül egy korona és »F. J.« monogramm látható.

8. **Erzsébet-Terézia-rend.** Osztrák katonai rend. Alapította Erzsébet Krisztina VI. Karoly császár özvegye, 1750. vallás, születés vagy honosságra tekintet nélkül ezredestől felelő ogy katonák számára, akik a császári házat 30 éven át híven szolgálták. 1771. M. Terézia az alapító leánya, tagjait 21-ben határozva meg: három osztályba sorozta, három — 1000, 800, 500 fős nyugdíj-fokozat szerint s ekkor Erzsébet-Terézia-katonai alapítvány nevet kapott.

Jelvénye: aranykeresztű, nyolczsarku-csillag, vörös-fehér-zománcu sugarakkal, melynek zománcos-aranykeretű tojásdad középpajzsában »E. C.« és »M. T.« monogram van. Körirata: »Maria Teresia parentis gratiam perennem voluit.« A jelvényen arany császári korona van s fekete szalagon a gomblyukban hordják.

A rendnek ünnepnapja is van — nov. 11. 9. **Papierdemkeres-rend.** Osztrák érdemrend, tábori lelkészek számára, alapítva Ferencz császár által — 1801. nov. 23. — két osztályival.

Jelvénye: lóherés latin kereszt, az I. osztálynál aranyból, a II. osztálynál ezüstből, színű, a II. osztálynál ezüstsegélyű, kékszínű, rajta arany — illetve ezüstben: »P. i. s. meritis« felirat. A pajzs kerek. A szalag fehér, három veres csikkal s halmellen viselik. (Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

A vetések állása a külföldön.

A földm. m. kir. miniszteriumhoz a cs. és kir. konzulátusoktól beérkezett jelentések alapján.

Németország.

A mannheimi konzul aug. hó 24-éről jelenti, hogy a badeni nagyhercegségben a száraz meleg időjárás kedvezett a gabonaművek betakarításának, mi a zab kivételével befejeztetett.

A cséplés eddigi eredménye után itélve kedvezőbb termés várható, mint remélték. Az első kaszálás hektáronként a lucernából 41 q-t, vörösherből 45 q-t és réti szénából 38 q-t adott. A szőlőből nem nagy termés várható. Rheinfalzban az aratás kedvezően befejeztetett.

A kieli konzul aug. 16-áról jelenti, hogy a rozs és olaj növények aratása befejeztetett középen alóli és hiányos, nedves minőségű termés eredménytel. A buza vetések állása kiegyítő, a búkkönyé közepes, az árpa, zab alig közepes.

A studgarti konzul aug. 25-éről jelenti, hogy az utóbbi meleg időjárás kedvezett a vetéseknek s a gabonaművek aratását, mely több terményre nézve tetemesen el volt késve, elősegítette.

A terméskől min tenfelől dicséző jelentések érkeznek, bőséges szalma hozam mellett feltűnő nagy a kereszték száma s a cseplési eredmények is kedvezőek eddig.

A burgonya vetések a nedves talajokban betegesgőt szenvednek, száraz talajban javultak. A komló kielégítő, szedését megkezdették.

A herfélék és rétek 3-dik illetőleg 2-dik vágása is kielégítő eredményt ad. A gyümölcs termés viharoktól apadt; a dunai járásokban azonban igen szép alma termés várható. A szőlőtermés kilátásai gyengék.

A komló állása külföldön.

A földmívelésügyi m. kir. miniszteriumhoz a cs. és kir. konzulátusoktól beérkezett jelentések alapján.

Németország.

A frankfurti (M. m.) főkonzul f. évi szept. 16-áról jelenti, hogy a száraz, meleg időjárás a komlószedés befejezését nagyban elősegítette.

A komlótermés-mennyiség csekélyebb az előző évinél, minősége azonban kiváló; a tobozok kicsinyek, de egészségesek és lupulinnal teltek.

A müncheni consul f. évi szeptember hó 15-éről jelenti, hogy a komlószedés Bajorországban kedvező időjárás mellett befejeztetett és lupulin tartalom tekintetében kiváló eredményt adott, mely mennyiségre nevez az előző évihez képest felső és alsó Bajorországban egyenlővel kevesebb, Közép Franklonban megközelítő és Felső Franklonban felénnyel több.

Belgium.

A genfi konzul f. évi szeptember 5-éről jelenti, hogy a száraz időjárás igen hátrányos volt a komló fejlődésére, a mely ennek folytán 30 százalékkal a normalis termés alatt fog maradni.

Északamerikai Egyesült-Államok.

A chicagói főkonzul f. évi szeptember 1-től jelenti, hogy New-York állam komló termése utóbb viharos időjárás folytán ismét csökkent úgy, hogy 25 százalékkal csekélyebb a tavalyi termésnél, mennyisége 60.000 bárra tehető. California komlótermése 10 százalékkal csekélyebb a tavalyinál s mintegy 40000 bárra

tehető, mig
rel szemben
termes men
tavalyival,
komlótermés
csülhető.

A kiev
jelenti, hogy
nyisége köz
mint várni l

Kép

Francziából

A harc
kesedése m
öldösik; a t
Nincs öt per
tétet irtam
daja — talá
kappant külf
boszorkányat
etelüket: cs
és barlangok
szabadban f
úr gondjaira

Ma reg
logság zárt
toppa mora
fiatal kúheze
mehaltak sz
és hajnali n
korukban az
Fesület
bujva, kávét
dottak amié
nyörültem.

Napköz
generális eg
pusztították
ozsonnát kap
tak. Holnap
baderó a m
kemény nap
kékül.

Holnap

Lehetsé
les-e ő? M
hogy manap
retének a h
sok előrelá
anyai aldoz
lelkében is
melyek nélk
re, ott tesse
ben, mely m
elnyel.

Mily p
ember kardj
nevet, vagy
lándzsával k
sziveben sz
De mit
kor a mai r
koszoruját,
Andromedat

Donjon
majdnem elt
kelegében. C
leket és bok
tegetnek, mi
A más
világosságot
sikságot látó

tehető, míg Washingtonban az előző évi 32.000-rel szemben 35.000 bárra tehető. Oregonban a termés mennyisége 75.000 bál megegyezik a tavalyival, minősége azonban jobb. Az összes komlótermés együttesen 200.000 bárra becsülhető.

Oroszország.

A kievi konzul f. évi szeptember 6-ról jelenti, hogy Volhynia komlótermésének mennyisége közepesen aluli s a minőség sem oly jó mint várni lehetett.

CSARNOK.

Képzeljük el a többit.

(Jean de la Brète.)

Franziából fordította: **dr. Kósa Zsigmondné**
Folytatás.

VI.

május 29-én.

A harc kellő közepébe vagyunk. Lelkesedésem még mindig tart. A csirkéket sorra öldösik; a baromfiudvar csatateréhez hasonló. Nincs öt percze, hogy két gyöngytyuk halálos télet irtam alá és batyam — ó csudák csudája — talán példamon felbuzdulva, három kappant küldött a katonáknak, akik Maebeth boszorkányaihoz méltó bográcokban főzik etelüket: csakhogy a boszorkányok éjfelben és barlangokban, a katonák pedig nappal a szabadban főznek a jó isten és La Platière úr gondjaira bízva.

VII.

május 30-án.

Ma reggel az ágyuszó kellett fel: a gyolagság zárt sorokban vonult ki; az útegek tompa morajjal gördülnek tova, és három fiatal kiéhezett altiszt kenyérért jajgat. Majd meghaltak szegények éhen. Még ma nem ettek és hajnali négy óra óta csatároznak; pedig korukban az éhség még borzasztón fáj.

Fésületlenül, csak egy kis reggei ruhába bujva, kávét töltöttem nekik; szegények áldottak amiért borzasztó kínjaikon megkönnyültem.

Napközben megiodult a sáskajárás. Egy generalis egész kíséretével hozzánk szállt és pusztították a mi elpusztítható volt; egy kis özsonnát kaptak azután négyesével elvágtattak. Holnap reggel úgy mondották az egész haderő a mi völgyünkben összpontosul és kemény nap lesz. Gyámom e hirre zöldül kékül.

Holnap hajnalban a donjonban leszek.

VIII.

május 31-én.

Lehetséges-e én jó Istenem; Perseusom lesz-e ő? Minő kaland! Azután áll tsa valaki, hogy manapság mi se történik. Hogy ne szeretnénk a háborút? mikor forró lehetete és sok előreláthatatlan eseménye, lehetősége, anayi adozatot követel; sőt egy gyöngé nő lelkében is olyan gondolatokat, tetteket érlel, melyek nélküle sohase kerültek volna felszínre, ott tespednének a mély feneketlen örvényben, mely minden meglevőt oly nyomtalanul elnyel.

Mily pompás idők lehettek azok: hol az ember kardjával keresztültörve az ellenségén nevet, vagyont szerzethetett magának; midőn iándzsával kezében, reitenthetetlen bátorsággal szívében szélmalomok ellen hadakozott.

De mit sajnálom a régmúlt időket mikor a mai nap homlokom köré fonta a hősnő koszoruját, és néhány bilincset eltört amik Andromedát lelánczolták.

Donjonom két kis ablakkal bír. Az egyik majdnem eltűnik a susogó zöld levelek tömkelegében. Oly nagyon szeretem e zöld leveleket és bokrokat, mert egy csuf magtárt rejtegetnek, mi donjonom falához támaszkodik.

A másik ablak, melyől kis zugocskám világosságot kap, szép kilátással bír. Egy nagy síkságot látok belőle, néhány halmot és ligetet

mily élénk e táj ma mikor anyi katona nyomul előre, vonul vissza, harcol és küzd zársorokban vagy szétszórt lánczokban.

Megpróbáltam érteni szabályos mozgásaik értelmét, ágyaik működését — az egyik épen donjonom alatt okadta a tüzet. Gondolkodásom eredménye az lett, hogy kisütöttem, mily szépen festenek a piros és kék váll rojtos zsinórozott egyenruhák, zöld háttérén, a sziklák szomszédságában.

A vértések mellvértje ezüstként ragyogott a napfényben, a nehéz sisakos lovasság mint a villám száguldott a La Platière mellett elvonuló országúton.

Miért vagyok nő? nyomorult asszony? miért nem dobhatom magam e tömkelegbe, vágthatok e ragyogó sorok előtt, és vezethetem e derék harcosokat egy új Ausztrierci győzelemre.

— Folyt. köv. —

A budapesti Magyar Színház nagy sikert aratott, a szabadságharc jubileumára irt ünnepi darabja.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 3. Bérlet 1-ső sz. «A.»

Hétfő, 1898. évi október hó 3-án

fényes kiállítással, ujdonsággal, harmadszor:

ARANYLAKADALOM.

1848—1898.

Látványos színmű 9 képben, énekkel és táncz-csal. Irták Beöthy László és Rakosy Viktor. Zenéjét szerzette Fekete József.

Holnap kedden október 4-én, fényes kiállítással, negyedszer: bérlet 2-ik szám «B.»

Aranylakadalom.

Este pénztárvnyítás 6. az előadás kezdete 7. vége 10 órakor.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyedrészéig 20-60 év köti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tüke is törlesztetik. Lebonnyoltás leg- e rövidebb idő alatt.

— Convertálás helyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv másolat. 40494

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedül, mely az ország minden megyéjében, házáigok és a legkisebb földbirtokok díjtal ellátásáért szolgál az érdekelteknek.

Az „Angol Királynő” szálloda

új éttermének megnyitása.

Van szerencsém a n. é. közönség és nagyrebecsült vendégeim becses tudomasára juttatni, hogy az „Angol Királynő” szállodat újra átalakítottam s egészen új, modern izléssel berendezett étteremmel egészítettem ki.

Midőn a n. é. közönség további megtiszteltetést kérem, ígérem, hogy mint eddig, úgy ezentul is legfőbb törekvésem lesz, hogy vendégeimnek egy elsőrangú vendéglővel szemben tápált igényeinek minden tekintetben megfeleljek. Naponta változatos reggeli, ebéd és estebéd étlapok.

Színház után gazdag menü.

Az egész nap foivaman mindig friss kőbányai és korona sör.

Pontos kiszolgálás.

Hetenként négyszer Rácz Károly és a Magyar Testvérek kitünő zenekara által felváltva zenees ély.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri megkülönböztetett tisztelettel

Hauer Bertalan.

Az eperjesi Népbank Kályhagyára

ajánlja tiszta fehér és teljesen tűzálló anyagból készült fehér, továbbá színes, ó-német, chamois és majolika

cserépkályháit

valamint **diszes kandallóit, kandallós kályháit és takaréktűzhelyeit**, melyek ez iparágban elsőrangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítottak.

A kályhák felállítását a saját kipróbált szakavatott állítóink végzik.

Egész épületek kályhaberendezését

tetemes árengedménnyel vállaljuk el.

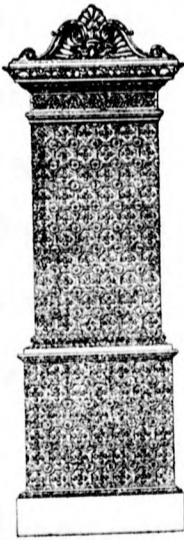
Főraktár Eperjesen.

Bizományi és mintaraktár DEBRECZENBEN

KOVÁCS GYULA vaskereskedő urnál

Nagy-uj-utca szegletén, a Bika szálloda mellett.

Kész felállított minta kályháink ugyanott megtekinthetők s a raktárból kiválasztott kályhák kívánatra azonnal felállíthatnak.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással
1000 drb, 3 frt 50 krtól feljebb.
Levélborték czégnomással
1000 drb, 2 frttől feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghívók.
Eljegyzési kártyák
nagyon olcsón.

Névjegyek
Tánczrendek
Számlák
Jegyzékek
Üzletjegyek
Körlevelek
Árjegyzékek
Müsorok
Zárszámadások
Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek
reklam falragaszok.
Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.
Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.
Regények, elbeszélések, költemények.
Tudományos és szakmunkák előállítása.
Rovatos ivenk, tabellák.
Részvények, szelvények.
Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.
Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

A kir
Öreg is, t
cselszövé
mányozni,
tereire a
ezek csak
parancsol
nak külön
vezetését
osztogatás
lehet nyu
veszekeszn
hogyan Aus
válságban

A mil
pár napra
az rossz j
hogyan a
történeke
jön, az mé
neki közve
zavarok el
rendőroket
az ellenzék
rencz Józse
pedig a cs
kossága a
lemondott,
Neptun a

I
M
Béla ur
legboldogabb
ret a kis fe
pontban fél
taiból. Jófele
mint ő, hae
veszi tudomá
dehaza es h
nyújtja ki a

Elmulik
nak se hire,
ják, hogy a
óra tajban k
ment hazulr
Béla ur
másik után s
ed-s kis assz
nem látott.

Akkor
haja kibomol
nán s az egé
fehér felhő,
szinü napsug
villogtak hóf
rózsás volt a
fel mellőle, h
csak ugy leh
ugy szeretett

S az el
is most izgat
ne mar, hogy